

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра технології м'ясних, рибних та морепродуктів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету харчових технологій
та управління якістю продукції АПК

_____ Лариса БАЛЬ-ПРИЛИПКО

«____» _____ 2025 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри технології,
м'ясних рибних та морепродуктів

протокол №10 від "03" червня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри

_____ Наталія ГОЛЕМБОВСЬКА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Харчові технології»

_____ Олександр САВЧЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

галузь знань 22 «Охорона здоров'я»,

спеціальність 229 «Громадське здоров'я»

освітньо-професійна програма "Нутриціологія здорового харчування"

Факультет (ННІ) Харчових технологій та управління якістю продукції АПК

Розробники: д.е.н., професор Віктор ЄМЦЕВ

Київ 2025

Опис навчальної дисципліни

Курс «Економіка охорони здоров'я» формує комплекс теоретичних знань та прикладних навичок із раціональної організації діяльності закладів охорони здоров'я., планування і прийняття управлінських рішень щодо раціонального управління ними, адекватного до специфіки соціально-економічних перетворень, що дасть змогу з нових світоглядних, концептуальних позицій усвідомити наявні та гіпотетичні суперечності життя й використовувати їх у майбутній практичній діяльності з метою досягнення визначеної мети.

Головна мета вивчення дисципліни - сформувати у майбутніх фахівців комплекс знань та навичок щодо можливості свідомого оцінювання конкретних ситуацій і самостійного прийняття управлінських рішень на основі результатів техніко-економічних розрахунків щодо доцільності здійснення певних дій з підвищення ефективного управління діяльністю закладів охорони здоров'я всіх форм власності. Майбутній фахівець повинен знати методи та стилі управління, алгоритм розрахунку собівартості та ціни лікарської послуги, прибутку, рентабельності тощо

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	ОС «Бакалавр»
Спеціальність	229 «Громадське здоров'я»
Освітня програма	"Нутриціологія здорового харчування"
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота)	-
Показники навчальної дисципліни скороченої форми здобуття вищої освіти	
Рік навчання	4
Семестр	7
Лекційні заняття	15
Практичні, семінарські заняття	30
Лабораторні заняття	-
Самостійна робота	75
Індивідуальні заняття	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3
Форма контролю	Екзамен

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Економіка охорони здоров'я» є формування у здобувачів сучасного економічного мислення, вивчення, узагальнення і систематизація ключових понять прикладної економіки, надання ґрунтовних знань і необхідних практичних навичок з планування, організації та забезпечення ефективного господарювання на рівні закладів охорони здоров'я.

Завдання вивчення дисципліни «Економіка охорони здоров'я» є вивчення теоретичних засад та засвоєння практичних навичок управління закладами охорони здоров'я у певному соціальному та конкурентному середовищі, формування вмінь ефективного використання ресурсного і господарського потенціалу та розв'язання складних спеціалізованих задач та практичних проблем у сфері громадського здоров'я, за рахунок забезпечення науково-технічного оновлення на основі інвестиційно-інноваційного розвитку, прийняття економічно обґрунтованих господарських рішень в умовах динамічних змін умов навколишнього середовища та невизначеності.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі професійної діяльності або навчання у сфері громадського здоров'я, що передбачає застосування теорій та методів громадського здоров'я і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.

(інформація доступна в освітній програмі)

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК 1. Здатність критично осмислювати та застосовувати сучасні теорії, концепції, принципи, методи, методики та технології сфери громадського здоров'я
- СК 5. Здатність використовувати у професійній діяльності сучасні теорії, методи соціальних наук та наук про здоров'я.
- СК11. Здатність розробляти та впроваджувати ефективні методи організації праці, нести відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб.

(інформація доступна в освітній програмі)

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Володіти категоріальним та методологічним апаратом сфери громадського здоров'я, використовувати відповідні методи та інструменти у професійній діяльності.

ПРН 2. Критично осмислювати факти, аналізувати та узагальнювати інформацію у професійній сфері.

ПРН 3. Приймати ефективні управлінські рішення з урахуванням цілей, ресурсів, законодавчих обмежень.

ПРН 6. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення, бази даних, інформаційно-комунікаційні технології для розв'язання складних задач у сфері громадського здоров'я.

ПРН 7. Використовувати теорії та методи соціальних наук, сучасні методи статистики, наук про здоров'я для визначення впливу різних детермінант на здоров'я населення.

ПРН 11. Розуміти принципи розробки та впровадження, планувати та здійснювати заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, а також заходи спрямовані на захист та зміцнення здоров'я населення

ПРН 12. Розуміти принципи розробки та використовувати у професійній діяльності системи моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, програм та політик в громадському здоров'ї

ПРН 13. Брати участь у розробці стратегій, політик та заходів з громадського здоров'я, здійснювати ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів та технік комунікації з метою донесення ідей, рішень та власного досвіду до фахівців і нефахівців.

ПРН 14. Оцінювати ефективність програм і послуг сфери громадського здоров'я, спрямованих на поліпшення здоров'я населення

ПРН25. Виявляти творчу ініціативу з питань ринкової трансформації економіки.

(інформація доступна в освітній програмі)

2. Програма і структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
		усього	у тому числі		
			л	п	с.р
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Основи функціонування закладів системи охорони здоров'я в сучасних умовах					

Тема 1. Теоретичні основи економіки системи охорони здоров'я. Нормативно-правові засади державного забезпечення якості медичної допомоги	1	13	2	2	9
Тема 2. Ефективність діяльності системи та закладів охорони здоров'я	2	13	2	2	9
Тема 3. Матеріально-технічна основа діяльності закладів системи охорони здоров'я	3,4	15	2	4	9
Тема 4. Фінансові ресурси закладів системи охорони здоров'я	5	13	2	2	9
Разом за змістовим модулем 1	5	54	8	10	36
Змістовий модуль 2. Управління функціонуванням закладів системи охорони здоров'я					
Тема 5. Персонал закладів ОЗ і оплата праці постачальників медичних послуг	5,6,7	18	2	6	10
Тема 6. Витрати і ціни на послуги закладів системі охорони здоров'я	8,9,10	18	2	6	10
Разом за змістовим модулем 2.	6	36	4	12	20
Змістовий модуль 3. Загальноекономічні результати діяльності закладів системи охорони здоров'я					
Тема 7. Фінансово-економічний аналіз результатів діяльності закладів охорони здоров'я	11,12,13	18	2	6	10
Тема 8. Підприємницька діяльність в системі охорони здоров'я	14	12	1	2	9
Разом за змістовним модулем 3	4	30	3	8	19
Всього годин	15	120	15	30	75

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
	Змістовий модуль 1. Основи функціонування закладів системи охорони здоров'я в сучасних умовах	
1	Тема 1. Теоретичні основи економіки системи охорони здоров'я. Нормативно-правові засади державного забезпечення якості медичної допомоги	2
2	Тема 2. Ефективність діяльності системи та закладів охорони здоров'я	2
3	Тема 3. Матеріально-технічна основа діяльності закладів системи охорони здоров'я	2

4	Тема 4. Фінансові ресурси закладів системи охорони здоров'я	2
Змістовий модуль 2. Управління функціонуванням закладів системи охорони здоров'я		
5	Тема 5. Персонал закладів ОЗ і оплата праці постачальників медичних послуг	2
6	Тема 6. Витрати і ціни на послуги закладів системи охорони здоров'я	2
Змістовий модуль 3. Загальноєкономічні результати діяльності закладів системи охорони здоров'я		
7	Тема 7. Фінансово-економічний аналіз результатів діяльності закладів охорони здоров'я	2
8	Тема 8. Підприємницька діяльність в системі охорони здоров'я	1
Всього		15

4.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
Змістовий модуль 1. Основи функціонування закладів системи охорони здоров'я в сучасних умовах		
Тема 1 Теоретичні основи економіки системи охорони здоров'я		
1	Практичне заняття 1 Здоров'я як економічна категорія. Фактори, що впливають на рівень здоров'я населення й охорону здоров'я	2
Тема 2. Сучасний стан та проблеми ринку послуг охорони здоров'я.		
2	Практичне заняття 2 Сегменти ринку охорони здоров'я. Суб'єкти ринку охорони здоров'я. Попит на здоров'я та послуги з охорони здоров'я. Зовнішнє та внутрішнє середовище лікувально-профілактичних закладів. SWOT – аналіз закладів системи охорони здоров'я. Аналіз STEEPLE-факторів ринку охорони здоров'я . Аналіз купівельної спроможності споживачів послуг закладів охорони здоров'я	2
Тема 3. Матеріально-технічна основа діяльності закладів системи охорони здоров'я		
3	Практичне заняття 3 Загальна характеристика основних виробничих засобів закладів системи охорони здоров'я. Класифікація, облік і оцінка основних засобів.	4

	Економічна сутність амортизації та особливості її застосування у системи охорони здоров'я. Зношення основних засобів. Характеристика процесу відтворення основних засобів. Показники ефективності використання основних засобів лікувально-профілактичних закладів	
Тема 4. Фінансові ресурси закладів системи охорони здоров'я		
4	Практичне заняття 4 Фінансові ресурси, їх склад та структура. Основні джерела фінансування охорони здоров'я. Характеристика основних методів фінансування медичних послуг. Державне регулювання ресурсів системи охорони здоров'я. Рух грошових коштів у закладах системи охорони здоров'я. Розрахунок нормативів обігових коштів за окремими елементами. Показники ефективності використання фінансових ресурсів у закладах системи охорони здоров'я.	2
Змістовий модуль 2. Управління функціонуванням закладів системи охорони здоров'я		
Тема 5. Персонал підприємства і оплата праці постачальників медичних послуг		
5	Практичне заняття 5 Персонал підприємств галузі, його склад та структура. Розрахунок планової чисельності працівників. Мотивація працівників: сутність, теорії, методи. Сутність та функції ЗП. Форми та системи оплати праці постачальників медичних послуг	6
Тема 6. Витрати і ціни на послуги закладів системі охорони здоров'я		
6	Практичне заняття 6 Економічна сутність поточних витрат закладів системі охорони здоров'я Проблеми й особливості ціноутворення в охороні здоров'я. Сутність, структура та види цін. Методи ціноутворення Система цін на медичні послуги. Механізми державного регулювання цін і тарифів з метою підвищення доступності медичної допомоги для населення.	6
Змістовий модуль 3. Загальноекономічні результати діяльності закладів системи охорони здоров'я		
Тема 7. Фінансово-економічний аналіз результатів діяльності закладів охороні здоров'я		
	Практичне заняття 7 Макроекономічні показники в охороні здоров'я. Основні прийоми економічного аналізу, його інформаційна база й організація. Економічний аналіз	6

	ефективності використання ресурсів медичної організації	
Тема 8. Підприємницька діяльність в системі охорони здоров'я		
	Практичне заняття 8 Основи підприємництва. Законодавче забезпечення підприємницької діяльності. Форми здійснення підприємництва. Принципи та механізм реалізації вітчизняного підприємництва. Оподаткування діяльності суб'єктів підприємницької діяльності в системі охорони здоров'я.	2
Разом		30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Тема 1 Теоретичні основи економіки системи охорони здоров'я Здоров'я як економічна категорія. Фактори, що впливають на рівень здоров'я населення й охорону здоров'я	5
2	Тема 2. Сучасний стан та проблеми ринку послуг охорони здоров'я. Сегменти ринку охорони здоров'я. Суб'єкти ринку охорони здоров'я. Попит на здоров'я та послуги з охорони здоров'я. Зовнішнє та внутрішнє середовище лікувально-профілактичних закладів. SWOT – аналіз закладів системи охорони здоров'я. Аналіз STEEPLE-факторів ринку охорони здоров'я . Аналіз купівельної спроможності споживачів послуг закладів охорони здоров'я	10
3	Тема 3. Матеріально-технічна основа діяльності закладів системи охорони здоров'я Загальна характеристика основних виробничих засобів закладів системи охорони здоров'я. Класифікація, облік і оцінка основних засобів. Економічна сутність амортизації та особливості її застосування у системі охорони здоров'я. Зношення основних засобів. Характеристика процесу відтворення основних засобів. Показники	10

	ефективності використання основних засобів лікувально-профілактичних закладів	
4	Тема 4. Фінансові ресурси закладів системи охорони здоров'я Фінансові ресурси, їх склад та структура. Основні джерела фінансування охорони здоров'я. Характеристика основних методів фінансування медичних послуг. Державне регулювання ресурсів системи охорони здоров'я. Рух грошових коштів у закладах системи охорони здоров'я. Розрахунок нормативів обігових коштів за окремими елементами. Показники ефективності використання фінансових ресурсів у закладах системи охорони здоров'я.	10
Змістовий модуль 2. Управління функціонуванням закладів системи охорони здоров'я		
5	Тема 5. Персонал підприємства і оплата праці постачальників медичних послуг Персонал підприємств галузі, його склад та структура. Розрахунок планової чисельності працівників. Мотивація працівників: сутність, теорії, методи. Сутність та функції ЗП. Форми та системи оплати праці постачальників медичних послуг	10
6	Тема 6. Витрати і ціни на послуги закладів системи охорони здоров'я Економічна сутність поточних витрат закладів системи охорони здоров'я Проблеми й особливості ціноутворення в охороні здоров'я. Сутність, структура та види цін. Методи ціноутворення Система цін на медичні послуги. Механізми державного регулювання цін і тарифів з метою підвищення доступності медичної допомоги для населення.	10
Змістовий модуль 3. Загальноекономічні результати діяльності закладів системи охорони здоров'я		
	Тема 7. Фінансово-економічний аналіз результатів діяльності закладів охорони здоров'я Макроекономічні показники в охороні здоров'я. Основні прийоми економічного аналізу, його інформаційна база й організація. Економічний аналіз ефективності використання ресурсів медичної організації	10
	Тема 8. Підприємницька діяльність в системі охорони здоров'я Основи підприємництва. Законодавче забезпечення підприємницької діяльності. Форми здійснення	10

	підприємництва. Принципи та механізм реалізації вітчизняного підприємництва. Оподаткування діяльності суб'єктів підприємницької діяльності в системі охорони здоров'я.	
Разом		75

**6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:
(вибрати необхідне чи доповнити)**

- екзамен (залік):
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування:
- тестові завдання:
- презентація та обговорення рефератів;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання (теоретичні завдання нормативного та практичного характеру);
- метод практико-орієнтованого навчання;
- метод проєктного навчання (розробка та публічний захист БП);
- метод навчальних дискусій та дебат під час обговорення рефератів;

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (затверджено Вченою радою НУБіП 27.02.2025 р. протокол № 8)

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
		денна форма
Змістовий модуль 1. Основи функціонування закладів системи охорони здоров'я в сучасних умовах		
Лекція 1	Знати сутнісні характеристики та складові економічного забезпечення закладів охорони здоров'я (ЗОЗ), структуру фінансових, інформаційних, кадрових, цифрових ресурсів ЗОЗ. специфіку	2
Практична робота 1		5
Самостійна робота 1.		10
Лекція 2		2

Практична робота 2	формування фінансового забезпечення закладів охорони здоров'я, використання договірних відносин. Вміти підбирати організаційно-правову форму підприємства, організаційну та виробничу структури управління підприємством, системи організації контролю. розраховувати коефіцієнти фінансової стійкості ЗОЗ. Використовувати результати аналізу інформації про сучасний стан та проблеми ринку послуг охорони здоров'я для визначення на	5
Самостійна робота 2.		10
Лекція 3		2
Практична робота 3		5
Самостійна робота 3.		11
Лекція 4		2
Практична робота 4		5
Самостійна робота 4		11
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Змістовий модуль 2. Управління функціонуванням закладів системи охорони здоров'я		
Лекція 5	Знати Алгоритм планування чисельності робітників, шляхи збільшення продуктивності праці. Організація та планування заробітної плати на підприємстві. Класифікацію витрат ЗОЗ. Вміти планувати витрати на придбання всіх видів ресурсів, заробітної плати, розробляти кошторис повних витрат на функціонування закладу. Використовувати сучасні методи і технології для зменшення витрат на функціонування ЗОЗ	5
Практична робота 5		10
Самостійна робота 5		20
Лекція 6		5
Практична робота 6		10
Самостійна робота 6		20
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Змістовий модуль 3. Загальноєкономічні результати діяльності закладів системи охорони здоров'я		
Лекція 7	Знати Сутність та види, позитивні та негативні риси аутсорсингу, бенчмаркінгу, франчайзингу та лізингу. Вміти розробляти плани економічного розвитку медичного закладу, визначати цінову політику, спрямовану на реалізацію стратегічних і оперативних завдань медичного закладу; - оцінювати основні показники діяльності медичних закладів; - оцінювати економічну ефективність медичних технологій Використовувати сучасні методи і технології для підвищення ефективності функціонування ЗОЗ.	5
Практична робота 7		10
Самостійна робота 7		20
Лекція 8		5
Практична робота 8		10
Самостійна робота 8		20
Модульна контрольна робота 3		30
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота	(M1 + M2 + M3)/ 3*0,7 ≤ 70	
Екзамен/залік		30
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен)	100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзамену
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Контрольні роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn -);
- конспекти лекцій та їх презентації;
- підручники і навчальні посібники;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів.

10. Рекомендовані джерела інформації

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавча та нормативно-правова

1. Конституція України (офіц. текст за станом на 1 січня 2024 р.) / – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
2. Господарський кодекс України (офіц. текст: за станом на 20 січня 2019 р.) / Верховна Рада України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами (офіц. текст у редакції від 18.05.2024) / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
4. Податковий Кодекс України (редакція від 01.04.2024,.)// URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
5. «Про оплату праці» Закон України від 24.03.1995 р. №108/95-ВР (редакція від 27.04.2024)// URL: <https://www.profiwins.com.ua/ru/legislation/laws/95.html>
6. «Основи законодавства України про охорону здоров'я» Закон України в редакції станом на 23.05.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>.
7. «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» Закон України №755-IV від 15.05.2003р. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
8. «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» : Закон України [із змінами та доповненнями станом на 10.2023 р] /// URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>
9. «Про відпустки» Закон України: [станом на 01.03.2024 р.]// URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text>
10. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування Закон України: [станом на 01.12.2024 р] // URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
11. «Основи законодавства України про охорону здоров'я» Закон України URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
12. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я». Закон України // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
13. «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» Закон України № 2168 від 139 19.10.2017 р. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
14. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я» Закон України // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

15. «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» Закон України // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
16. «Основи законодавства України про охорону здоров'я» Закон України// URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
17. «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення». Закон України // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
18. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я». Закон України // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
19. «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» Закон України // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
20. «Про екстрену медичну допомогу»; Закон України від 18.06.2013 р. №333- // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
21. Закони України «Про страхування», «Про ліцензування певних видів господарської діяльності», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», «Про стандартизацію», «Про ціни та ціноутворення» // // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
22. Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у II-IV кварталах 2021 року Постанова Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2021 р. № 133 // // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
23. «Про затвердження нормативу забезпечення стаціонарними лікарняними ліжками у розрахунку на 10 тис. населення» Постанова Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 р. № 1024 // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
24. «Про затвердження Положення про центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги та положень про його підрозділи»; Наказ МОЗ України від 04.11.2011 р. №755 // // URL: : <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
25. «Про затвердження методики рекомендацій МОЗ України щодо регіональних планів модернізації мережі закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну допомогу»; Наказ МОЗ України від 11.09.2012 р. №713 // URL: <https://moz.gov.ua/nakazi-moz>
26. «Про затвердження Методики щодо забезпечення стаціонарними лікарняними ліжками у розрахунку на 10 тис. населення» Наказ МОЗ України № 51 від 01.02.2016 // URL: <https://moz.gov.ua/nakazi-moz>
27. «Про затвердження Порядку направлення пацієнтів до закладів охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які в установленому законом порядку одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та надають медичну допомогу відповідного виду», Наказ МОЗ України № 586 від 22.02.2020 р. // URL: <https://moz.gov.ua/nakazi-moz29>
28. Положение о враче общей практики – семейной медицины; // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

29. Положення про відділення загальної практики; // URL: [://moz.gov.ua/nakazi-moz](https://moz.gov.ua/nakazi-moz)
- 30.. Положення про денний стаціонар; // URL: <https://moz.gov.ua/nakazi-moz>
31. Положення про стаціонар на дому; // URL: [:https://moz.gov.ua/nakazi-moz](https://moz.gov.ua/nakazi-moz)

Основна:

1. Борщ В. І. Управління закладами охорони здоров'я / В. І. Борщ. –Херсон : Олди-плюс, 2020. – 391 с.
2. Баєва О. В., Чебан В. І. Менеджмент та організація роботи лікувально-профілактичних закладів : навч. посіб. / О. В. Баєва, В. І. Чебан. Вид-во БДМУ, – 2016. – 372 с
3. Баєва О. В., Чебан В. І. Економіка та підприємництво в охороні здоров'я : навч. посіб. / О. В. Баєва. – Вид-во БДМУ, 2017. – 360 с
4. Економіка охорони здоров'я [Текст]: [Підручник]/За заг. ред. д. мед. н., проф. Парія В. Д.; Національний медичний університет імені О. О. Богомольця. – Житомир: , 2021. – 288 с
5. Економіка охорони здоров'я: підручник / В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, В.В. Таран та ін.; під ред. В.Ф. Москаленка. – Вінниця: Нова Книга, 2016 – 288 с.
6. Економіка охорони здоров'я : методичні вказівки для студентів / укл. В.А. Огнєв, І.А. Чухно. – Харків : ХНМУ, 2016. – 27 с.
7. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2011. – 134 с
8. Ждан В.М., Голованова І.А., Краснова О.І. Економіка охорони здоров'я: навчальний посібник / Ждан В.М., Голованова І.А., Краснова О.І. – Полтава, 2017. –114 с.
9. Kurt Darr, Michael Nowicki Managing Health Services Organizations and Systems / Kurt Darr. – Health Professions Press, Inc., 2021. – 720 с
10. Міфи про охорону здоров'я. Як не помилитися, реформуючи медичну систему / Генрі Мінцберг. - Київ : Наш формат, 2019. – 230 с.
11. Основи менеджменту, маркетингу та економіки в галузі охорони здоров'я [Електронний ресурс]: навч. посібник для студентів спеціальності 227 - «Фізична терапія, ерготерапія» / І. Ю. Худецький, Ю. В. Антонова-Рафі, Е.Е. Пономарьова; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1355 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 200 с.
12. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с. або електронний ресурс. - Режим доступу: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema-navchal-nyy-posibnyk.pdf>

13. Сідун В. А. Економіка підприємства : навч. посіб. / В. А. Сідун, Ю. В. Пономарьова. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2016. – 356 с.
14. Економіка охорони здоров'я: [Електронний ресурс]: методичні рекомендації до вивчення дисципліни та виконання контрольної роботи для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 229 «Громадське здоров'я» освітньо-професійної програми «Нутриціологія здорового харчування» денної форми навчання / уклад. В.І.Ємцев – К.: НУБіП, 2024. – 49 с.
15. Економіка охорони здоров'я: [Електронний ресурс]: Конспект лекцій для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 229 «Громадське здоров'я» освітньо-професійної програми «Нутриціологія здорового харчування» денної форми навчання / уклад. В.І.Ємцев – К.: НУБіП, 2024. – 79 с

Додаткова:

1. Баєва О. В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я : навч. посіб. / О. В. Баєва. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 640 с.
2. Баєва О. В. Основи менеджменту охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / О. В. Баєва– К. : МАУП, 2007. – 328 с.
3. Богоявленська, Ю. В. Економіка та менеджмент праці : навч. посіб. / Ю. В. Богоявленська, Є. І. Ходаківський. – К. : Кондор, 2017. – 332 с
4. Менеджмент в охороні здоров'я : Структура та поведінка організацій охорони здоров'я / за ред. С. Шортела та А. Калюжного. – К. :Основа. 1998. – 560 с
5. Колот А. М. Мотивація персоналу : навч. посіб. / А. М. Колот. – К.: КНЕУ, 2019. – 340 с.
6. Крушельницька О.В. Управління персоналом : навч. посіб. / О. В. Крушельницька, Д. П. Мельничук. – 2-ге вид., перероб. й доп. – К.: „Кондор”. – 2015. –308 с.
7. Приходський О. О., Морарь Л. М., Голяченко А. О. Управління охороною здоров'я (вступ до теорій, концептів, технологій) / О. О. Приходський, Л. М. Морарь, А. О. Голяченко – Т. : Лілея, 2019. – 65 с.
8. Технологія управління закладом охорони здоров'я : дайджест / уклад. : Г. Я. Єржак. – Дніпро : ДОНМБ, 2018. – Вип. 1. – С. 19.
9. Stoian O., Petrychenko S., Netudykhata K., Buzhykov R. General analysis of the polyclinic personnel management system components // Administrative and socio-economic systems: scientific and practical aspects of sustainable development. Monograph. Opole : The Academy of Managementand

Administration in Opole, 2021. P. 132–140. Retrieved from :
<http://libs.mfknukim.mk.ua/jspui/bitstream/123456789/1968/1/1.14.pdf>

10. Економіка охорони здоров'я. Практикум для самостійної роботи / В. Д. Парій, А. В. Жила, Д. Г. Матукова-Ярига, В. В. Таран та ін. ; під ред. В. Д. Парія. Київ, 2018. 67 с

11. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я– URL: <https://www.who.int/ukraine/uk/publications/9789241516822>
3. Офіційний сайт Міністерства охорона здоров'я України– URL: <https://moz.gov.ua/uk>
4. Health Facilities Management [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.hfmmagazine.com>
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. – URL: sfs.gov.ua/ .
6. Характеристика системи «точно у термін» – URL: <https://www.cfin.ru/press/loginfo/2001-05/52-55.shtml>
7. Про управління бізнес процесами. – URL: www.management.com.ua/
8. Менеджмент. Підручники – URL: https://pidruchniki.com/67898/menedzhment/menedzhment_organizatsiy